

храмъ, който е оцѣлѣлъ толкова вѣкове, този древенъ паметникъ, който съставлява гордость, като старина за древния градъ Сердика да бѫде разваленъ въ наше време. Всички престройки и галерии построени въ третия вѣкъ, за да се приспособи за християнски храмъ, бидоха развалени при разширението на улицитѣ въ София, като когато е малко софийското поле, та трѣбвало да се развали и този дрѣвенъ паметникъ. Та и останалата част отъ този древенъ паметникъ, който представлява самия езически храмъ, каквъто е билъ построенъ отъ езическия императоръ Траянавъ втория вѣкъ, е подкопанъ и изровенъ и е готовъ да се срути и изчезне съвършено този древенъ паметникъ въ София. Това говори много зле за насъ бѣлгаратѣ, които не умѣемъ да ценимъ старинитѣ, които сме наследили отъ нашите пращури, които ни напомняватъ за тѣхния високъ културенъ животъ и историята на миналите вѣкове.

Иллирийските бѣлгари, които сѫ имали своя самостоятелна църква съ своя църковна иерархия, благодарение на грижитѣ на тѣхния единоплеменникъ императора Юстиниана Велики, който по канонически църковенъ редъ е успѣлъ да устрои самостоятеленъ архиепископатъ за своето любимо отечество стара Бѣлгария или втора Македония, която е била наречена по неговото име Гърва Юстиниания, която самостоятелна църква е била независима и отъ Римъ и отъ Цариград (11 и 131 новели на императора Юстинианъ Велики), която самостоятелна бѣлгарска или първо — юстиниановска църква, като църква древна и основана отъ Св. Павла въ Илирия на Балканския полуостровъ, то тя си е имала свой древенъ особенъ църковенъ култъ, свои църковни свещени обичаи и обряди, по които се е водила въ своя църковенъ животъ. Иллирийските бѣлгари, вече ославянени, постепенно сѫ подготвували своите единоплеменници камските бѣлгари езичници и тѣ да оставятъ езическата религия и да приематъ християнската. Въ времето на бѣлгарския царь Бориса въ 864 година приематъ камските бѣлгари християнската религия. Веднага иллирийските мѣстни бѣлгарски епископи забикалятъ новопокръстения бѣлгарски царь Бориса, като му разправятъ, че тѣхната древна бѣлгарска самостоятелна църква има такива сѫщи църковни привилегии, дадени отъ св. Отци на петия вселенски съборъ, каквито църковни при-